

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinosti“ za Primorsko

„V edinosti je moč!“

Izaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 8 dopoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Val dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo in rokopolci se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. Lastnik konsorcijski lista „Edinosti“. — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruga s omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 44-57.

Naročnina: Za celo leto K 24.—
za pol leta „ 12.—
za tri mesece „ 6.—
Za nedeljsko izdajo za celo leto 5/20
za pol leta 2/60

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širini ene kolone.

Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vln.

Osn. nize, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vln.

Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 5.—

vsaka nadaljna vrsta „ 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšertni oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo v pravi list. Plačuje se izključno na upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšertni oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnehranični račun št. 841.652.

Obsedno stanje v Sarajevskem okraju.

Novi bombni atentati. - Mitraljeze na ulicah.

Blagoslovljenje trupel prestolonasledniške dvojice in žalni izprevod iz Sarajeva. Trupli se prepeljejo preko Trsta na Dunaj. - Strahovite posledice protisrbskih izgrediv. - Gligorije Jeftanović aretiran in žnjim nad 200 Srbov. - Zadnji trenutki prestolonaslednika in soproge. - Življenjski morilci Čabrinovića in Principa.

Praglasitev obsednega stanja.

SARAJEVO 29. (Kor.) V mestu Sarajevu in v okraju Sarajevu je proglašeno obsedno stanje.

DUNAJ 29. (Izv.) (Ob 9 zvečer) Glasom poročil, ki so došla tekom današnjega dne iz Sarajeva, vlada tamkaj jako kritična na situacija. Prebivalstvo je radi atentata na prestolonasledniško dvojico silno razburjeno in se kar ne da pomiriti. V mestu je prišlo že ponovno do velikih protisrbskih demonstracij, ki so zlasti včeraj trajale vso noč in so nadaljevale tudi danes. Množice, na čelu jim frankovci in muslimani neprestano napadajo srbska poslopja in ropajo po srbskih trgovinah. (O teh demonstracijah poročamo na drugem mestu. Op. ured.) Demonstracije so ponekod zavzele tako velike in nevarne dimenzije, da je postal položaj v Sarajevu naravnost opasen in jako kritičen.

Danes dopoldne je vsled protisrbskih demonstracij došlo v mestu do protireakcije. Nastala je prava revolta v mestu. Kako in kaj, o tem poročila molče. Po raznih ulicah so Srbi kot odgovor na izgrede proti njim vrgli več bomb. Kje, kako in s kakim uspehom, to je ob uri še popolnoma neznan. Prva poročila govore le o eni bombi. Vrgel jo je izza ogla neke ulice mladič. Toda bomba se je razpočila, bi baje napravila tudi najmanjšo škodo. Mladenič je bil takoj aretiran.

Proti poldne pa je postal položaj v mestu že direktno krajno kritičen. Poklicano je bilo na pomoč vojaštvo, ki je zasedlo vse ulice in na vseh važnejših ulicah, cestah in trgih postavilo mitraljeze. Kakor se javlja iz raznih drugih mest Bosne in Hercegovine, kakor iz Mostarja, Nevesinja in Toče, je prišlo tudi tamkaj do podobnih izgrediv in protizgrediv. V oči gled temu položaju je deželni šef bosanski, general infanterije Potiorek razglasil nad Sarajevom in vso okolico obsedno stanje. Ob 2.30 popoldne so že vojaške patrulje z bobnari na čelu razglašile pričetek obsednega stanja. Z ozirom na proglašitev obsednega stanja, je bil ob 6 zvečer že suspendiran s Sarajevom vsak telefonski in brzojavni promet. Proti večeru ni došlo o najnovejših kritičnih dogodkih in pojavih v Sarajevu, na Dunaj niti eno poročilo. Vrh tega je uvedena po vsesj Bosni najstrožja cenzura.

Protisrbske demonstracije posledice atentata.

Frankovske demonstracije v Zagrebu. — Besen naskok frankofurčimšev na sarajevske Srbe. — Opustošenje srbskih trgovin in javnih lokalov. — Vojaštvo z mitraljezami na ulici.

DUNAJ 29. (Izv.) Kar je bilo pričakovati z vso gotovostjo, se je tudi zgodilo. Našli so se v bratski zvezi vsi oni, ki jim je na tem, da bi bolj ko mogoče očrnil nas Jugoslovane, ki jim je ob vsaki priliki na tem, da bi nas pokazali svetu kot vele-

izdajalce, najljubejše sovražnike naše monarhije in tako dali priliko vladajočim krogom, da bi naperili prot nam vsa svoja silna sredstva, ki so jim na razpolago. Zgodilo se je prav tako tudi sedaj, in že se je pokazalo, da hočejo izvesti krogi v našem narodu samem in ž njimi vsi drugi sovražniki našega naroda zlorabiti grozoviti sarajevski atentat v to, da bi oblatili ves naš narod kot sokrivca na tem strašnem dogodku, prav posebej pa še proti srbski veji našega jugoslovanskega narodnega drevesa. V ta namen so že inscenirali naravnost zločinsko zlobne izgrede proti Srbom, izgrede, ki naj bi na eni strani kazali demonstrante v najslabnejši luči avstrijskih patrijotov, na drugi strani pa pokazali Srbe naše monarhije in ž njimi vred tudi vse one, ki čutijo v svojem srcu, da jih spaja krvna bratska vez s srbskim narodom kot najzaničljivejši, državni nevarni element. Protisrbske demonstracije so se razvile v pravo puščenje srbske javne in zasebne lastnine, dejanja, ki jih človek, ki ima le količikaj razsodnosti v sili, more le z ogorčenjem obžalovati, nikdar pa ne odobravati. V sledečem podajamo poročila o protisrbskih demonstracijah, kakor so nam prihajala tekom včerajšnjega dneva.

DUNAJ, 29. (Izv.) Žalostne politične posledice nesrečnega atentata na prestolonaslednika Franca Ferdinanda so se pokazale že tekom včerajšnjega dneva. Nekateri dunajski listi so že začeli valiti krivdo na Srbe sploh, drugi pa na vse Jugoslovane in so že začeli kazati blš, s katerim bi bilo treba kaznovati Jugoslovane. Sicer pišejo tako za sedaj v resnici le manjši poulični listi, toda bati se je, da jim bodo seveda kmalu sledili tudi drugi, ki bodo izrabljali sarajevsko tragedijo za neosnovano gonjo proti Jugoslovanom. Dobrodošli so ti žalostni dogodki tudi onim strankam, ki so iz svojih sebičnih strankarskih namenov ali drugih vplivov proti zblizanju jugoslovanskih plemen in kot taki najhujši nasprotniki jugoslovanske narodne edinstva.

Med take nasprotnike Jugoslovanstva

v našem jugoslovanskem narodu samem so pred vsemi hrvatski Frankovci, ki so že včeraj zlorabili sarajevski atentat na prestolonaslednika v svoje političnostrankarske namene s tem, da so inscenirali ostudne demonstracije, naperjene proti vsem oim srbskim, hrvatskim in tudi slovenskim strankam, ki stoje na stališču jugoslovanskega narodnega, kulturnega in gospodarskega edinstva.

Demonstracije v Zagrebu, ki so jih upri-

dr. Frank, je skočil na spomenik in je od tamkaj zaklical množici: »Strašna resnica o srbskem zločinu nas je zadel sredi srca. Beseda ne more izreči, kaj smo izgubili, ko je padel pod zločinsko roko up hrvatskega naroda, prestolonaslednik Franc Ferdinand!« Množica je na te besede kakor divja ponovno odgovorila z najbesnejši klici proti Srbom. Čuli so se posebno glasovi: »Moj čujmo se! Pobijmo Srbe!« In v resnici je množica pobila okna na vseh javnih in privatnih srbskih poslopih, do katerih je mogla prodreti. Udarila je tudi na uredništvo »Pokreta«.

Istotako ko so se vršile demonstracije v Zagrebu, so dunajski listi poročali tudi o enakih demonstracijah v Sarajevu. Po mnogih letih so zopet izbruhnila po gotovih krajih podnetvana naprotja med katoliškimi Hrvatmi in pravoslavni Srbi. Kakor poročajo dunajski listi iz Sarajeva, je snoči po 10. uri več sto oseb bruhalo množico hrvatske mladine demonstrirala po najobitnejših mestnih ulicah, prepevala cesarsko himno in srmočila na najostudnejši način Srbe. Demonstrantje so kakor besni klicali: »Dol s Srbii! Na vislice z njimi! Dol s hrvatskosrbsko koalicijo!« Pred hotelom »Central« so demonstrantje tokleknili na tla in včelili moliti za prestolonaslednika in njegovo soprogo.

Demonstracije so se vedno bolj širile. Dijkom, ki so prvi začeli demonstrirati, se je v tem pridružila tudi druga množica, ki je razbila okna hotela »Evropa«, ki je last znanega voditelja Srbov, Jeftanovića, dr. Spalakovića, ki se nahaja sedaj kot srbski poslanik v Petrogradu. Policija ni mogla razgnati demonstrantov in preprečiti demonstracij. Poklicati so morali vojaštvo, in šele to je napravilo mir in red.

Take so torej prve posledice atentata na prestolonaslednika. Ni ga poštenega človeka, ki bi ne obsojal tega strahovitega grozodejstva, a prav tako tudi ni poštenjaka, ki bi mogel metati krivdo posameznika na

ves narod. Tak atentat na ves narod more zagrešiti pač le tisti, ki bi bil sam zmogel takega grozodejstva na posameznika, kakor sta jih zagrešila ona dva nesrečna sarajevska atentatorja. Kdor se ne boji atentata na cel narod, se tudi ne bo strasil atentata na posameznika. S svojim divljanjem proti nedolžnemu narodu so le pokazali, kako krvli so oni sami.

SARAJEVO 29. (Izv.) Demonstracije, ki so jih priredili snoči frankofurčimški in nekateri mohamedanski krogi proti Srbom, so zavzele naravnost opasen značaj. Demonstrantje, ali bolje rečeno, podivjani izgredivniki so skoraj popolnoma opustošili več srbskih trgovin. Naskočili so tudi palačo srbskega metropolita in p srbske banke. V hotelu »Evropa« so razbili vse, kar so dosegli, in kavarno »Central« so popolnoma razdejali. Neko srbsko manufakturno trgovino so popolnoma oplenili in blago raztrgali in razmetali po ulici. To divjaško počenjanje je trajalo čez noč in policija je bila proti izgredivnikom popolnoma brez moči. Vso noč je bilo slišati divlje krike: »Dol s srbskimi morilci! Na visala z njimi!« Srb se niso upali na ulico, ker niso bili varni svojega življenja. Da napravi mir in red, je moralo nastopiti vojaštvo, toda tudi temu se je posrečilo razgnati izgredivnike šele proti 3 zjutraj, ko je zastopilo z — mitraljezami. — Kakor se zatrjuje, je policija odkrila pri neki srbski ženi bombo in je bila žena aretirana.

SARAJEVO 29. (Kor.) Včerašnje protisrbske demonstracije so se danes zopet ponovile. Hrvatska in turška mladina je korakala spremljana od velike množice ljudstva po mestu. Pred sprevedom so nosili cesarjev kip, peli so narodno himno, klicali so »živela monarhija in dinastija« in glasno demonstrirali proti Srbom. Demonstrantje so razbili v hotelu »Evropa«, na srbski cerkveni občini, na srbski šoli in na več srbskih hišah vse šipe. Policija je policija ojačena z vojaštvom in je napravila končno mir in razgnala demonstrante.

SARAJEVO 29. (Kor.) Demonstracije so se zopet ponovile in so postale zelo nevarne. Demonstrantje so napadli več srbskih trgovin in so jih ropali. V mestu je postajal vedno hujši pretep in demonstrantje so uničevali vse, kar so dobili. Mesto je silno razburjeno. Bati se je bilo najhujšega. To je dalo povod, da je bilo proglašeno obsedno stanje.

Manifestacije in protisrbske demonstracije v Zagrebu.

ZAGREB 29. (Kor.) O včerašnjih manifestacijah je prišlo sledeče avtentično poročilo: Ob 7 zvečer je šla po mestu množica dijakov, ki so nosili spredaj hrvatsko trobojnik ovito z žalnimi trakovi. Klicali so proti Srbom in slava klice spominu nadvojvode in njegove soproge. Manifestantom se je pridružila velika množica različnega občinstva, ki je opetovano dajalo duška ogorčenja nad atentatom in burno demonstriralo proti Srbom. Demonstrantje so razbili okna srbskega društva, na robove so postavili

Prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand zadajhvat na Opčank.

